

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמ"ד.

עין משפט נר מצוה

א ב מ"י פ"י מהלכות
שבתות אובליג' ה"ג:
א ב מ"י פ"א שם הלכה ב'
ופ"י הלכה י"ג:

א) מכלן שייך עוד למדור
הקודם, ב) וצמדיד כ"ג,
ג) וצמדיד כ"ג, ד) ע"כ שייך
למדור הקודם.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה מחמיר וכו'
שמה טעם טעם, ג' צמדיד כ"ג,
י"ט סוף מש' משערין מפרין
קושית זו דבאמת דם צמדיד
לשמה מוכר כמו חלב שהיא
לשמה ע"כ מוכר לומר
מהם הקור והחלב לרפואה
ע"כ: (ג) ד"ה לא לרצון וכו'
לא נחא לי בניא כ"ל ואת
ד' נמחק: (א) בא"ד המירו
לה למגט טעם מת:
(ז) בא"ד אמר רבה בר אבהו
שינן בתקופה: (ה) בא"ד
וקאמר דלא נחא ליה טעם:

רבינו הגאון

אמר לו זיתים וענבים
ויכחו שהמשקין היוצא
מהן לרצון טמאין. פי'
מקבלין טומאה, מפני שהן
משקין והמשקין אין צריכין
כשירה, ושלא לרצון טהורין
לכומר אובליג' הן, וכיון
שלא הורשו אינן מטמאין.
ובאנו להעמיד משנה זו
למשקין וניחא ליה, שלא
לרצון בסתמא, להודיע כי
אפילו זיתים וענבים דבני
חטישה ניבחו סתמא אובל
הן, וכ"ש תותים ורמונים,
ואמרין לא, פירוש לרצון
דמתיבין בסתמא וכל סתם
משקה הוא חשוב, ופירוש
שלא לרצון דגלי אדעתא
בפירוש שאין רצונו להוציא
איבעית משקין. איבעית
(תימא) [אימא] שאני סלי
וזיתים וענבים כיון שהסלין
לאו בני קיבור משקה הן,
דבר ידוע הוא שכל משקה
השחת מהן לעפר (ו) הולך
וזהו לאיבוד, כאילו
מיקרא הפקדון וכשאין
חשובין, ולפיכך הן טהורין.
תוב איתני לפירוש דרבנן
מודי ליה ל' יהודה בשאר
פירות מיהא דתיא סחטין

א) שם מגפסה. של אשה אם נגף רגלה או ידה וכל חצורה שיאל
ממנה דם כדאמר צפרק דם הגדה (גדה דף נה): דם חללים דהיינו
דם היוג קרוי משקה שאמור דם חללים ישתהב ודם מגפסתו מפרש
הדם דדם חללים היו דמה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגא
וחלב כדם מגפסתו דדם נעכר ונעשה

חלב^א ודם מגפסתה סתמיה שלא לרצון
הוא וטמא: יעמא חלב דההמה
שלא לרצון. צממיה שהרי דם
מגפסתה טהור דההמה לאו בכלל חלב
הוא. ומיהו דם שחיטה מכשר משום
דאיתקש למים דכתיב (דברים יג)
על הרצון תשפכנו כמים: (ז) מחמיר
אני בחלב. לטמא אף שלא לרצון
מזדס: שהחלב לרפואת ההמה
שלא זיקנה חלבה טמא דהא לרצון
הוא והמקוץ דם לנהמנו לרפואה
טהור דדם מגפסתה היא והואיל
והחלב לרפואה טמא אף הנוטף
שלא לרצון טמא: אמרו לו. אינו
דומה שלא לרצון ליואל לרצון שהרי
סלי זיתים וענבים יוכיחו שהמשקה
כוי: שלא לרצון בסתמא. וקתני
טהורין דלא חשיב משקה אי רבי
יהודה קאמר לה קשיא ואי רבנן

שלא לרצון "שדם מגפסתה טהור אמר להן
מחמיר אני בחלב מברם שהחולב לרפואה
טמא והמקוץ לרפואה טהור אמרו לו סלי
זיתים וענבים יוכיחו ג' שהמשקין היוצאין
מהן לרצון טמאין שלא לרצון טהורים מאי
לאו לרצון דניחא ליה שלא לרצון בסתמא
ומה זיתים וענבים דבני חטישה ניבחו
שלא לרצון ולא כלום תותים ורמונים דלאו
בני חטישה ניבחו לא כ"ש לא לרצון בסתמא
שלא לרצון דגלי אדעתיה דאמר לא
ניחא לי ואיבעית אימא שאני סלי זיתים
וענבים כיון דלאיבוד קיימו מעיקרא אפקורי
מפקרי להו אשכחן ר' יהודה דמודי לרבנן
בויתים ובענבים רבנן דמודו ליה לרבי
יהודה בשאר פירות מוגלן דתיא סחטין
בפגועין

קאמרי כל שכן טהורין לרבי יהודה דהא מידי דלרבנן משקה הוא לרבי
יהודה לאו משקה הוא וכ"ש מידי דלרבנן לאו משקה והשתא ומה
זיתים וענבים כוי. והוא הדין מזי למירמי נמי זיתים וענבים איתים
וענבים דקתני לעיל דמודה בהו רבי יהודה דאף לאובליג' היואל מהן
אסור אלמא הא אלימא ליה לאקשוי דתותים ורמונים דלאו בני חטישה
ניבחו קתני לעיל דסתם אסור והכא קתני דאפי' זיתים וענבים סתמא
לאו למשקה: דגלי דעטיה. בדקיא ואמר לא ניחא לי והוי גילוי דעתא
טיפי מהכניסו לאובליג'ן: ואיבעית אימא שאני סלי זיתים וענבים וכו'.
ודווקא נקט סלין שהמשקה הנוטף מהן נופל לרצן והולך לאיבוד
הלכך סתמא לא ניחא ליה: אפקורי מפקורי. לההוא משקה. אבל
שאר כלים אפילו תותים ורמונים אימא לך סתמא למשקה:
בפגועין

בטעיה המלוכלכת צפי הדד דהוי משקה כסתם חלב דלאו לאוכל צפי ליה ומשני רב נחמן אמר רבה בר אבהו (י) בתקופה אחת שלא
הניח טעיה המלוכלכת ע"פ הדד אמר רבה שתי תשובות בדבר חדא דקא חזין ליה לפומיה דינוקא דמלא חלבא ועוד מקום חלב מעין
הוא דהא תנן חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון מאי היא דלא ניחא ליה וקתני מטמא פי' אלמא חשיבא כמעין מדמטמא שלא לרצון
וכיון דחשוב מעעין גס צפי התינוק נמי היא חשוב כמשקה נמי היא חשוב כמשקה כן רצין לפרש דאלמ' דהינו מוכר
מעין אלמא כלומר דכמשקה חשיב א"כ מאי רצין למימר שלא לרצון מאי היא כו' דמדקתני לרצון מטמא הו"מ למיפדך אלמא לרצון
חשיב כי משקה ואשה דמניקה את צנה לרצון הוא אלמא אמר רבה כו' עד ולרצא מקום חלב מעין הוא ולא רצין הכשר והתנן האשה
שנטף חלב מדדיה ונפל לאויר התנור התנור טמא וקשיא לן צמאי איתכשר ואמר ר' יוחנן בטעיה המלוכלכת ע"פ הדד והשתא קשה
לר"י מאי קאמר צמאי איתכשר דמדצעי הכשר אלמא אובל חשיב ליה וא"כ ארץ יטמא אובל את התנור והא אין אובל מטמא כלי
ואומר ר"י דה"פ וקשיא לן צמאי איתכשר כלומר לא מצעיה שאין התנור טמא אלמא חלב הנוטף מדדיה גופה אמאי היא טמא הא לא
איתכשר ומשני בטעיה המלוכלכת ע"פ הדד ואותה טעיה ע"מא המלוכלכת ע"פ הדד טמא התנור שהיא חשובה משקה ומשקה מטמא
כלי כדאמרין צפ' קמא דמכילתין (דף יג): והשתא פריך שפיר רצא דאמר דאפילו אמר לא ניחא לי מטמא חלב האשה דחשיב משקה
והכא חשיב ליה אובל אבל לר"י אמר רבה בר אבהו אתי שפיר דהכא דאמר לא ניחא לי ודאי חשיב ליה אובל ונטף חלב מדדיה
חשיב לא ניחא ליה כיון שהוא נופל לאויר תנור ואויל לאיבוד דודאי לא ניחא ליה ועוד פריך התם לרצא מדמתיא ט' משקין צב
הזיעה וליחה קרוחה והרעי טהורים מכלום דמעט עינו ודם מגפסתו וחלב האשה מטמא טומאת משקין צרעית רוקו חובו ומימי
רגליו מטמא טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעין הוא חלב באשה נמי יטמא טומאה חמורה בכל שהוא חובו
ורוקו וקשה לרבי מאי קפריך לעולם מעין הוא ואפ"ה לא יטמא טומאה חמורה משום דצעינן דומיא דרוק כדאיתא צנדה (ד' טו) מה
רוק שמתגלגל ויואל וחור ונבלע אף כל שמתגלגל ויואל וחור ונבלע יאל חלב שבאשה שמתגלגל ויואל ואינו חוזר ונבלע ומימה
הוא לומר דמה שהוא חוזר ונבלע גרם לו ליחשב כמעין ומכל מקום ודאי כן הוא ורצין לומר דמה שהיה חושבו רצא כמעין
להיות חשיב מטמא צפי התינוק היינו משום דלקא דעמיה שחור ונבלע ומייתי ראה מן המשנה דחור ונבלע הוא מדקתני מטמא שלא
לרצון דהיינו אמר לא ניחא לי א"כ חור ונבלע הוא דאי לאו דאי לא ניחא ליה לא יהיה מטמא והשתא פריך ליה מהבא דלית חור
ונבלע אלמא מקום חלב האשה לאו מעין הוא ופריך אי הכי קשה לה דקתני מטמא שלא לרצון ומשני מי סברת שלא לרצון דלא ניחא ליה
לא שלא לרצון בסתמא דדעמיה דתינוק קרובה גבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור והיא דנטף חלב מדדיה ונפל לתוך התנור כאומר
לא ניחא ליה חשיב דודאי לא ניחא ליה כיון שהלך לאיבוד והא דקאמר שלא לרצון בסתמא היינו כשנופל בקערה שאינו הולך לאיבוד
דמהני טעמא דדעמיה דתינוק קרובה גבי חלב לאחשביה אז כמשקה וצפי התינוק לעולם כאוכל חשיב והשתא קשה לר"י חדא דבשעממא
מסקין אפיכא לרצון בסתמא ושלא לרצון דאמר לא ניחא ליה דומיא דדך דזיתים וענבים הוי ההוא דחלב האשה דאי לאו הכי לא שייך
למימר יוכיחו וכ"ס ס"ל כאיבעית אימא דאמר סלי זיתים וענבים כיון דלאיבוד קיימא אפקורי מפקר להו אכתי קשה דדומיא דהכי
אית לן למימר בחלב האשה דאזיל לאיבוד וא"כ היינו צאומר לא ניחא ליה והתם מטמא דוקא סתמא אבל לא ניחא ליה טהור ועוד קשה
לרבי מאי קאמר התם אלמא קשה הא מתני' וקאמר נמי מי סברת שלא לרצון לא ניחא ליה וקאמר דלא ניחא (י) טהור ואמאי הוא טעמא
שלא לרצון טמא אינו משום דחשיב דם מגפסתו דדם נעכר ונעשה חלב כדפי' לעיל וא"כ גם אמר לא ניחא ליה נמי יהא טמא: מ"י: